

Тема 5. Організація контролю розрахунково-касових операцій банку

Касові операції банку є операціями з середнім ризиком, операції з платіжними картками є операціями з високим ризиком, тому глибина і періодичність контролю повинна бути відповідною.

Основні ризики, що притаманні розрахунково-касовим операціям, пов'язані з: крадіжкою готівки, шахрайством персоналу, ненавмисними помилками персоналу, тобто в основних є операційними.

Відповідальність за порушення правил ведення касових та розрахункових операцій викладена у ст.164-2 «Кодексу України про адміністративні порушення», ст.200, 366 «Кримінального кодексу України», ст.1,3,4 Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань», ст. 16, 17 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», ст. 32 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», ст. 130-138 «Кодексу законів про працю України» та в ін.

Внутрішній банківський контроль повинен забезпечувати:

- *щодо касових операцій:* визначення справжності та платіжності банкнот (монет); повне та своєчасне оприбуткування та видачу готівки клієнтам та відповідне відображення касових операцій у бухгалтерському обліку; забезпечення схоронності готівки та ін. цінностей; виконання банком нормативно-законодавчих вимог щодо проведення, обліку касових операцій та вимог щодо фінансового моніторингу; належне документальне оформлення касових операцій; належне виконання операцій з підкріплення готівкою та задоволення потреб клієнтів; раціональне використання готівки;
- *щодо безготівкових операцій:* сприяння скороченню використання готівки; дотримання нормативно-правових вимог щодо відкриття та закриття рахунків (в тому числі фінансового моніторингу), здійснення операцій; дотримання принципів бухгалтерського контролю; забезпечення достовірності та повноти звітності та інформації, яка передається керівництву банку; управління ризиками, насамперед операційними.

До контролю залучаються:

- відповідальні виконавці в межах своїх повноважень (які власне і проводять операцію) - під час проведення попереднього та поточного контролю, а саме працівники відділів платіжних карток, валютних операцій, операційних відділів, касири та ін.);
- контролери, які залучаються до проведення подальших перевірок у відповідності до переліку, затвердженого головним бухгалтером;

- завідуючий касою, заступник головного бухгалтера і начальники відповідних відділів банку, які на систематичній основі повинні проводити перевірки стану обліково-операційної роботи;
- працівники відділу бухгалтерського обліку (бек-офіс);
- відповідальний працівник за фінансовий моніторинг;
- інші працівники, що залучаються до контролю, в тому числі адміністратори локальної комп'ютерної мережі банку, працівники відділів служби внутрішнього аудиту.

Додатковому контролю повинні підлягати операції з підвищеним ризиком, а саме касові операції (особливо видаткові), операції з платіжними картками (у зв'язку з високим ризиком шахрайських операцій з ними), валютні операції (особливо на значні суми), операції у системах «Клієнт-банк» та «Інтернет-банкінг».

Особливою уваги повинні заслуговувати такі питання для перевірки службою внутрішнього аудиту (як частини адміністративного контролю розрахунково-касових операцій):

- аналіз внутрішньої нормативної бази; перевірка дотримання законодавчо-нормативних актів та внутрішніх документів банку;
- попередній аналіз відповідних операцій за допомогою системи показників;
- визначення обсягу вибірки юридичних справ, угод для перевірки та власне перевірка їх комплектації та відповідності внутрішнім вимогам;
- аналіз тарифної політики банку, а також дотримання її;
- оцінка ефективності операцій;
- аналіз стану звітності та її достовірності (в тому числі тієї, що подається до НБУ та управлінської);
- питання фінансового моніторингу (ідентифікація клієнтів, виявлення операцій обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу);
- оцінка системи внутрішнього контролю розрахунково-касових операцій;
- надання рекомендацій зі зменшення ризиків розрахунково-касових операцій, насамперед, операційно-технологічних.

Питання програми аудиту розрахунково-касових операцій

Питання програми	Що перевіряється (на який предмет)
Вивчення внутрішньої нормативної бази	<p>Облікова політика щодо розрахунково-касового обслуговування клієнтів, операцій з платіжними картками</p> <p>Положення про порядок здійснення операцій (з платіжними картками, касових, безготівкових розрахунків та ін.). Порядок роботи кас. Порядок перевезення грошей та цінностей всередині приміщення банку</p> <p>Положення про підрозділи, що проводять відповідні операції, в тому числі: Положення про підрозділ перевезення валютних цінностей та інкасації коштів, підрозділ з обслуговування платіжних карток та ін. Посадові інструкції працівників з відповідним переліком операцій, що дозволено виконувати</p> <p>Дозволи НБУ на проведення операцій (комунальні платежі, з дорожніми чеками та ін.)</p> <p>Дозволи головного банку відокремленим підрозділам на укладення відповідних договорів</p> <p>Постанови Правління, накази (про призначення відповідальних осіб та ін.), розпорядження</p> <p>Тарифи і протоколи Тарифного комітету та КУАП</p> <p>Технологічні карти операцій</p> <p>Ліцензія на здійснення емісії та еквайрингу платіжних карток. Угоди про членство (участь) банку в платіжних системах. Ліцензії (дозволи) від платіжних організацій платіжних систем на право емісії банківських платіжних карток. Агентські угоди про участь одного банку в картковій програмі іншого банку.</p> <p>Програма здійснення фінансового моніторингу операцій</p>
Рахунки для перевірки	Вказані у таблиці ...
Попередній аналіз операцій	З використанням показників, наведених у таблиці ... Аналіз обсягів операцій, кількості рахунків і структури у розрізі валют. Попередня оцінка роботи по залученню клієнтів
Визначення обсягу вибірки	Критерії формування вибірки: кількість угод, загальна сума (розподіл її по валютах та по рахунках обліку), особливі випадки та умови
Формування інформаційних джерел згідно завдань аудиту та визначеним обсягам вибірки	<p>Договори про розрахунково-касове обслуговування клієнтів та їх юридичні справи (наявність необхідних документів та реквізитів у них - карток зі зразками підписів, відбитків печаток та ін.).</p> <p>Договори «Клієнт- банк», «Інтернет банкінг». Виписки та дублікати за рахунками клієнтів. Книги реєстрації відкритих рахунків (карткових та ін.)</p> <p>Договори з ТУ НБУ про касове обслуговування (платіжні доручення, акти про розбіжності та ін.)</p> <p>Договори про встановлення повної матеріальної відповідальності (касирів, інкасаторів та ін.). Журнали обліку, акти, довідки щодо інкасаторської роботи. Документи про складання заліків касирами щодо знання правил ведення касових операцій. Зразки підписів касових та операційних працівників, контролерів. Перелік контролерів. Журнал реєстрації осіб, які відкривають та закривають грошові сховища, сейфи</p>

	<p>Договори про встановлення кореспондентських відносин та відповідні пакети документів</p> <p>Платіжні документи клієнтів (платіжні доручення та вимоги, розрахункові чеки, акредитиви та ін)</p> <p>Прибуткові касові документи (заяви на переказ готівки, рахунки на сплату платежів, прибуткові касові ордери, документи, встановленим відповідною платіжною системою) та видаткові (грошові чеки, заяви на видачу готівки, видаткові касові ордери, документи на отримання переказу, що встановлюються відповідною платіжною системою) та ін. документи за касовими операціями, у тому числі меморіальні, книги обліку прийнятих та виданих готівки та цінностей, довідки касирів прибуткової та видаткової каси, касові журнали, звіти. Регістри бухгалтерського обліку (меморіальні ордери, позабалансові ордери, особові рахунки, ін.)</p> <p>Документи дня за розрахунковими операціями (за акредитивами, чеками та ін.)</p> <p>Документи за операціями з платіжними картками (відповідно до вимог платіжної системи)</p> <p>Інформація про курси валют НБУ, ринкові курси валют (розпорядження) за період, що перевіряється.</p> <p>Оборотно-сальдовий баланс, баланс, звіт про фінансові результати, примітки до фінансової звітності (Примітка 11 «Інші активи», 16 «Інші зобов'язання», 30 «Потенційні зобов'язання банку на кінець року», Таблиця 11.1. «Збитки (витрати), завдані банку внаслідок шахрайських дій невстановленими особами за операціями з платіжними картками»), управлінська звітність</p> <p>Форми статистичної звітності (№747 та 748 «Звіт про касові обороти банку» (декадна та місячна), №401 «Дані про операції, які здійснені із застосуванням платіжних карток, емітованих для клієнтів банку» (квартальна), №402 « Дані про операції, які здійснені із застосуванням платіжних карток через власну інфраструктуру банку» (квартальна), №403 «Дані про кількість емітованих (розповсюджених) платіжних карток для клієнтів банку та технічні засоби, що використовуються під час здійснення операцій з їх застосуванням» (квартальна), №522 «Дані про рух коштів на рахунках іноземних банків, відкритих в уповноважених банках України» (щоденна))</p> <p>Висновки зовнішніх аудиторів, акти перевірки ДПА та нагляду НБУ, робочі матеріали попередніх перевірок внутрішнього аудиту</p>
Вивчення інформаційних джерел	<p>Аналіз відповідних договорів банку з клієнтами, ТУ НБУ, з іншими банками, з власними філіями.</p> <p>Перевірка комплектації справ, ідентифікації клієнтів. Перевірка касових, платіжних документів на дотримання вимог. Перевірка ведення книг та журналів реєстрації</p>
Контроль касових операцій	<p>Вивчення результатів попередніх ревізій, їх періодичність, випадки обов'язкового проведення ревізій. Дотримання нормативних вимог щодо регулярності проведення ревізій, їх оформлення (акти ревізій, книга реєстрації ревізій)</p> <p>Ревізія готівки, цінностей, документів у грошовому сховищі та касах банку (повна та вибіркова); при зміні посадових осіб – повна ревізія. Контроль на предмет можливих розходжень між: даними книг обліку касирів, завідуючого касою, обліку готівки операційної каси; фактичною наявністю готівки; прибутковими, видатковими документами; обліком по рахунку 1001; оборотно-сальдовим балансом. Виявлення причин можливих розходжень, облікові наслідки. Перевірка фактичної наявності іноземної валюти та платіжних документів в іноземній валюті, відповідність їх залишку</p>

даним книг обліку та даним бухгалтерського обліку. Перевірка зберігання бланків суворої звітності (чекові книжки, ощадні книжки, трудові книжки та вкладиші до них, платіжні картки, конверти з ПІН-кодами, бланки довіреностей та ін.), ювілейних монет, бланків цінних паперів, інших цінностей та документів. Звірка з книгою обліку бланків суворої звітності, даними позабалансового обліку

Наявність наказів про призначення осіб, відповідальних за збереження готівки, цінностей; співставлення з фактом. Перевірка стану організації оснащення та охорони банківських приміщень технічними засобами (прилади для перерахунку грошей, визначення їх справжності, паспорти на грошові сховища, сертифікати на сейфи, питання пожежної безпеки, сигналізації та ін). Плани дій касирів та охорони на випадок отримання фальшивих грошей, пожежі та ін. непередбачених обставин. Перевірка достатності обладнання для встановлення справжності банкнот, особливо у відділеннях банку. Періодичність проведення відповідного інструктажу для персоналу. Контроль пропускового режиму до касового вузла (належне оформлення постійних, одноразових перепусток, їх реєстрація). Дотримання порядку відкриття, закриття, опечатування сховища (кас, сейфів). Аналіз випадків перезакриття сховища. Дотримання порядку перевезення грошей та цінностей всередині приміщення банку. Дотримання порядку зберігання печаток, штампів, пломбів та ключів у банку. Випадки заміни замків – реєстрація, аналіз причин. Наявність та дотримання правил зберігання дублікатів ключів (особливо у випадках заміни відповідальних за зберігання цінностей осіб)

Аналіз технологічних карт операцій. Дотримання вимог щодо проведення операцій за чековими книжками, зберігання їх, видачі клієнтам після відповідної заяви та позабалансового обліку

Належне формування та зберігання касових документів дня.

Перевірка роботи операційних кас (прибуткової, видаткової, перерахування), а також правильності організації та оформлення касових операцій, дотримання порядку роботи з готівкою і законності здійснення операцій, звірки. Наявність обов'язкових реквізитів касових документів. Наявність зразків підписів та відбитків печаток посадових осіб банку. Наявність контролерів. Організація місця для перерахунку готівки, виданої клієнту. Перевірка банківського контролю за дотриманням касової дисципліни клієнтами. Дотримання нормативних кваліфікаційних вимог щодо касирів (до стажу, рівня знань). Дотримання вимог щодо обладнання робочих місць касирів, щодо розміщення інформації біля кас для клієнтів (зразки банкнот та ін.). Рівень навантаження касирів, оцінка характеру і якості їх праці. Перевірка використання пакувальних матеріалів

Касові операції за комунальними платежами. Наявність дозволів, договорів. Програмне забезпечення: можливість модифікації, анулювання операцій. Ризики

Аналіз касового планування (розрахунки клієнтів щодо лімітів, своєчасне задоволення потреб клієнтів у готівці)

Перевірка стану обліку касових операцій

Перевірка касових операцій з персоналом банку (розрахунки по оплаті праці, по кредитах, кошти під звіт та ін.)

	<p>Контроль розрахунків з ТУ НБУ за касовими операціями. Аналіз причин розбіжностей, нестач та облікові наслідки. Передача на дослідження сумнівних банкнот, монет (позабалансовий облік, акти про вилучення, акти про дослідження, подальший облік за наслідками дослідження). Розрахунки з ін. банками за касовими операціями (погодження з ТУ НБУ, видаткові ордери, довіреності, облік доходів, ін.). Розрахунки з власними філіями за готівковими операціями (відповідно до облікової політики)</p> <p>Перевірка достовірності, своєчасності подання звітності за касовими операціями</p>
<p>Контроль операцій з використанням дорожніх чеків</p>	<p>Наявність дозволу НБУ, угоди з емітентом). Положення, технологічні карти. Дотримання правил купівлі (сплати) та продажу дорожніх чеків. Реєстри продажу, погашення чеків. Дотримання встановлених обмежень щодо операцій з чеками через касу. Навчання працівників щодо встановлення справжності чеків. Правильність відображення у бухгалтерському обліку операцій з дорожніми чеками. Аналіз ефективності операцій</p>
<p>Перевірка стану інкасаторської роботи</p>	<p>Аналіз нормативної бази підрозділу. Перевірка стану організації роботи підрозділів служби перевезення цінностей та здійснення інкасації торгової виручки. Наявність окремого приміщення для приймання-передавання готівки та валютних цінностей інкасаторам. Реєстрація прийнятих заліків щодо знання вимог нормативно-правових актів, які регламентують роботу підрозділу. Дотримання вимог щодо керівника підрозділу (стаж, освіта та ін.) та його підлеглих. Договори про матеріальну відповідальність. Наявність медичних довідок (у відповідності до законодавчих вимог). Службові посвідчення, їх облік. Забезпечення оперативним автомобілем, форменим одягом, взуттям, засобами захисту. Реєстрація їх видачі та приймання. Щоденні інструктажі інкасаторів, журнал їх реєстрації. Схеми маршрутів інкасації. Зберігання та рух зброї та засобів захисту та радіозв'язку, законність володіння (дозволи та ін.). Книга обліку здавання і приймання зброї, боєприпасів, документів та інших цінностей</p> <p>Вибірковий аналіз договорів про доставку валютних цінностей, договорів про інкасацію коштів, відповідних касових документів. Журнал обліку клієнтів банку, які обслуговуються підрозділом перевезення валютних цінностей та інкасації коштів. Явочні картки. Довідка про прийняті касою сумки (мішки) з готівкою і порожні сумки. Журнал обліку прийнятих сумок і мішків з готівкою та порожніх сумок. Акти про результати перерахування готівки і цінностей у сумках, мішках. Супровідні відомості до сумки з готівковим виторгом, супровідна відомість до сумки з цінностями в інвалюті. Акти розбіжностей. Аналіз випадків нестач, надлишків. Книга обліку валютних цінностей, відправлених підприємствам, установам та організаціям через бригаду інкасаторів. Журнал обліку печаток, доручень на інкасацію. Довідки про загальний обсяг інкасації</p> <p>Якщо установа не має власної інкасаторської служби – договори про проведення інкасації та перечення цінностей з спеціальними органами</p>
<p>Контроль операцій з використанням платіжних карток</p>	<p>Перевірка необхідних ліцензій, договорів про членство у МПС та реєстрації договорів в НБУ. Оцінка дотримання вимог щодо еквайрінгу, емісії. Аналіз внутрішніх положень, процедур. Характеристика існуючої структури та організації карткового підрозділу (в тому числі у філіях, відділеннях). Заходи бухгалтерського та адміністративного контролю операцій з використанням</p>

	<p>платіжних карток (в тому числі заходи фізичного контролю, обмеження доступу до інформації та обладнання). Організація збереження, вилучення, руху бланків платіжних карток, фольги та ін. матеріалів. Організація обслуговування банкоматів та ін. пристроїв (перелік працівників, що мають дозвіл, аналіз розподілу між ними функціональних обов'язків, отримання прав доступу до обладнання, ключів та відповідний облік на позабалансі, дотримання встановлених лімітів завантаження готівкою, реєстрація операцій з завантаження, розвантаження банкоматів, реєстрація несправностей банкоматів)</p> <p>Відкриття карткових рахунків (за видами), питання ідентифікації клієнтів. Відповідність кредитній та депозитній політиці банку відсотків на залишки та кредитним ставкам. Аналіз операцій накладення арешту та закриття картрахунків (в тому числі при відсутності операцій протягом тривалого часу, але наявності залишків). Блокування та закриття рахунків - технологія. Транзитні рахунки та рахунки до з'ясування. Оцінка стану обліку та звітності за операціями з платіжними картками (облік операцій з готівкою, розрахунків за товари, кредитних та ін.; облік доходів, витрат; оподаткування; облік бланків карток, ПНН-конвертів, сліпів; перевірка правильності та своєчасності складання форм звітності, управлінська звітність з цих питань). Документообіг</p> <p>Оцінка ефективності маркетингових заходів (аналіз маркетингових планів; залучення клієнтів, мотивація; оцінка тарифної політики, продуктового ряду та видів послуг; характеристика місць розташування банкоматів та ін. пристроїв; аналіз необхідності встановлення нового обладнання, питання реклами та просування карткових продуктів)</p> <p>Оцінка ризиків (емітента, еквайєра; операційного та ін.). Аналіз причин виникнення ризиків. Заходи зменшення ризиків - лімітування операцій, встановлення обмежень щодо використання карткових рахунків за валютами, клієнтами, незнижувального залишку; страхування ризиків в МПС з погляду достатності відповідних резервів та новітніх рекомендацій зі зменшення ризиків)</p> <p>Оцінка системи моніторингу операцій з картками (on-line та off-line режими), ефективність. Документообіг під час моніторингу. Аналіз шахрайських операцій з платіжними картками (види, обсяги, учасники, ризики та заходи з їх зменшення). Використання інформаційних технологій для розв'язання задач двох видів: виявлення ознак шахрайських операцій, що вже відбулися; попередження про можливе проведення шахрайства в режимі реального часу. Аналіз причин технологічних збоїв та помилок</p> <p>Оцінка якості карткового портфелю банку. Оцінка ефективності карткового бізнесу (параметри оцінки – окупність зарплатних проектів, банкоматного бізнесу), методи підвищення доходності)</p> <p>Оцінка претензійної роботи (облікові наслідки, якість юридичного оформлення договорів, підготовка матеріалів до суду; чарджбек). Документи за якими здійснюється повернення платежу, оскарження операцій та ведеться претензійна робота.</p> <p>Аудит фінансового моніторингу операцій з картками</p>
<p>Перевірка стану кореспондентських відносин</p>	<p>Кореспондентські відносини: прямі між банками; між банками та НБУ; між структурними підрозділами банку. Доцільність обраної моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунка банку. Перевірка порядку відкриття та ведення кореспондентських</p>

	рахунків, звірка з Книгою реєстрації відкритих рахунків. Перевірка повноти та правильності обліку операцій за кореспондентськими рахунками. Аналіз заборгованості за лоро та ностро рахунками – причини. Особливості функціонування коррахунків банків-нерезидентів у національній та іноземній валюті. Особливості проведення розрахунків з резидентами країн СНД і Балтії. Дотримання встановлених вимог щодо режиму рахунків резидентів і нерезидентів у іноземній валюті та рахунків нерезидентів у національній валюті. Перевірка достовірності звітності щодо коррахунків
Контроль розрахунків у формі платіжних доручень, вимог-доручень, вимог	Перевірка поточних рахунків, належне оформлення їх та ідентифікація клієнтів. Звірка з Книгою відкритих рахунків. Обґрунтованість закриття рахунків клієнтів. Перевірка дотримання правил оформлення та здійснення безготівкових розрахунків. Аналіз випадків несвоєчасної оплати з вини банку. Аудит стану обліку операцій банку за безготівковими розрахунками. Виписки за рахунками (періодичність надання, організація процесу). Перевірка бухгалтерського обліку за відповідними операціями
Контроль розрахунків у системах «Клієнт- банк» та «Інтернет-банкінг»	Аналіз договорів «Клієнт- банк» та «Інтернет-банкінг». Виконання вимог до відповідного програмного забезпечення, дозвіл НБУ. Захист від несанкціонованого доступу. Перевірка правомочності електронних підписів. Квитовка файлів платежів, реєстри розрахункових документів, виписки за операціями з клієнтами. Перевірка бухгалтерського обліку за відповідними операціями. Оцінка ефективності
Контроль операцій з використанням розрахункових чеків, акредитивів, векселів	Перевірка юридичних справ клієнтів та договорів з ними. Вибіркова перевірка правильності та своєчасності розрахунків та оформлення розрахункових документів. Перевірка бухгалтерського обліку за відповідними операціями
Висновки з виявлених недоліків, в тому числі внутрішнього контролю	Оцінка стану контролю за касовими операціями в установі банку та запобігання випадкам незаконного витрачання та незабезпечення збереження грошей та цінностей. Оцінка стану бухгалтерського та адміністративного контролю за безготівковими операціями. Формування переліку виявлених недоліків контролю
Формування звіту та надання рекомендацій	За результатами перевірити усунення порушень та недоліків, виявлених в ході попередніх перевірок нагляду НБУ, ДПА, зовнішнього та внутрішнього аудиту. Рекомендації щодо: збереження активів банку і його клієнтів; усунення виявлених недоліків та порушень; підвищення ефективності операцій та оптимального використання ресурсів.

Таблиця 2

Показники для проведення аналітичної частини перевірки розрахунково-касових операцій

Групи показників	Перелік показників, послідовність дій. Примітки
Показники для аналізу розрахунково-касових операцій	Кількість клієнтів (за інституційними секторами економіки, за платіжними інструментами, за розміром обороту по рахунках та ін.); кількість відкритих рахунків (у розрізі типів рахунків – за строковістю, за призначенням, за формою надання платіжних документів); чисельність працівників, що надають розрахунково-касові послуги; залишки за рахунками, обороти списань та надходжень; кількість документів дня (за видами, за надходженням та за відправкою в інші банки); касові обороти та їх структура Тарифи (порівняльний аналіз), комісійні доходи та витрати на розрахунково-касове обслуговування рахунка (за видами), непроцентна маржа
Показники для аналізу операцій з платіжними картками	Обсяг емітованих карток (в розрізі платіжних систем) – його динаміка, структурні зміни, частка ринку, аналіз динаміки та структури за видами карток – традиційні, платинові та ін.; кількість обладнання для обслуговування платіжних карток; карткові рахунки та залишки коштів за ними (у розрізах : клієнти, валюти, платіжні системи, дебетові та кредитові; за обсягами коштів у розрізі операцій - готівкові та безготівкові операції), характеристики зарплатних проектів Показники активності та використання картки (кількість трансакцій за однією картою за рік, середній оборот на 1 картку, середній оборот за 1 операцією) Структура та динаміка витрат на картковий бізнес. Ефективність (дохід за статтями – від емісії карток, від оренди терміналів, різні комісії та ін., прибуток, прибутковість, втрати від шахрайських операцій, коефіцієнт витрат)
Показники для аналізу операцій з акредитивами, чеками, векселями	Кількість операцій (за видами) та їх динаміка та структура Залишки, обороти за відповідними рахунками – їх динаміка Вплив операцій на загальні активи банку Показники прибутковості операцій

Таблиця 3

Рахунки для обліку розрахунково-касових операцій

Рахунки для обліку касових операцій	Готівкові кошти (група 100), дорожні чеки (група 101), Клієнтські рахунки (2600, 2620, 2630 та ін.), Коррахунки (1200, 1500, 1600), Дебіторська та кредиторська заборгованість за операціями з готівкою (1811, 1911), з банками (1819, 1919), між філіями банку (3906, 3907), Дебіторська та кредиторська заборгованість за розрахунками з працівниками банку (групи 355 та 365), Кредиторська заборгованість за прийняті платежі, за операціями з клієнтами (2809, 2902, 2909), Ювілейні монети та дорогоцінні метали (3400, 3403), Доходи та витрати (6100, 6110, 6119, 6399, 7399, 7454), Позабалансові рахунки для обліку наданої застави, бланки суворого обліку та ін. активів (9500, 9703, 9754, 9810, 9812, 9819 - зразки банкнот, сумнівні банкноти та монети, 9820 – бланки цінних паперів, 9821 - бланки суворого обліку, 9830, 9831, 9892, 9893, 9898; 9899 (неплатіжні банкноти)
Рахунки для обліку	Готівкові кошти (група 100), Коррахунки (1200, 1500, 1600),

розрахункових операцій	Кошти в розрахунках (1502, 1602), За міжбанківськими розрахунками 1819, 1919, Дебетові та кредитові суми до з'ясування та транзитні рахунки (3710, 3720, 3739), За розрахунками з філіями (3900 та 3901), 392, Кошти клієнтів (2520, 2523, 2526, 2600, 2602, 2620, 2622, 2650), кошти за недіючими рахунками (2903), Кредиторська заборгованість (2902, 2909), Процентні, комісійні та ін. операційні доходи та витрати (доходи -6100, 6110, 6399, витрати – 7100, 7399), Позабалансові рахунки (за чеками - 9830, 9831, за акредитивами - 9001,9122, 9802; 9804, 9821)
Рахунки для обліку за операціями з платіжними картками	Готівкові кошти (група 100), Коррахунки (1200, 1500, 1600), Кошти в розрахунках (1502, 1602), Кредити та нараховані доходи за ними (2062, 2063, 2068, 2202, 2203, 2208, 2600, 2607, 2627, 2657), Кошти для здійснення операцій з використанням платіжних карток (2605, 2625, 2655), Кошти клієнтів (2600, 2620, 2630, 2650) та нараховані витрати за коштами (2608, 2628, 2638, 2658), Кредиторська заборгованість (2902, 2909), Транзитні рахунки (2920, 2924), Рахунки за внутрішньобанківськими операціями (3510, група 355), Нараховані доходи та витрати за розрахунково-касове обслуговування (3570, 3670), Сумнівна дебіторська заборгованість за операціями банку (3580); Клірингові рахунки за розрахунками платіжними картками (3705), Дебетові та кредитові суми до з'ясування (3710, 3720), Процентні, комісійні та ін. операційні доходи та витрати (доходи -6020, 6026, 6040, 6042, 6100, 6110, 6399, витрати – 7020, 7040, 7100, 7399, 7431), Позабалансові рахунки (9129, 9616, 9618, 9819, 9821, 9892)

Недоліки внутрішнього контролю та ризику, що можуть бути притаманні розрахунково-касовим операціям та їх організації:

- 1) несвоєчасні або неповні оприбуткування готівки, що надійшла до кас банку, та зарахування її на рахунки клієнтів;
- 2) неповна ідентифікація клієнтів, що здійснюють операції з готівкою без відкриття рахунку на суму більше 50000 тис. грн. або її еквівалент в інвалюті;
- 3) несвоєчасне відображення касових операцій в бухгалтерському обліку;
- 4) порушення порядку переміщення готівки в межах приміщення банку;
- 5) порушення правил зберігання ключів (та їх дублікатів) від сховищ, сейфів;
- 6) несистематичність внутрішнього контролю касових операцій на кожному етапі їх здійснення;
- 7) недотримання вимог щодо своєчасності безготівкових розрахунків;
- 8) ризику, що виникають при здійсненні безготівкових розрахунків без зазначення у платіжних документах дати валютування;
- 9) шахрайські клієнтів при проведенні операцій з платіжними картками, в тому числі скімінг, фішинг та ін. Наприклад, клієнт бере частину готівки

при видачі її банкоматом, а інша частина через кілька хвилин потрапляє у банкомат. Потім клієнт подає в суд на банк;

- 10) шахрайські дії персоналу при проведенні операцій з платіжними картками. Наприклад, випуск паралельних карток на одного клієнта.